

Буркацький Артем
Здобувач вищої освіти ОС «Бакалавр» спеціальності
«Публічне управління та адміністрування»,
Науковий керівник: **Покотильська Н.В.**,
канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та адміністрування
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ: ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ

На сьогоднішній день перед Україною в умовах глобалізації виникає потреба у переході економіки на інноваційну модель функціонування та розвитку. Такий перехід зумовлений посиленням конкурентної боротьби на ринку сільськогосподарської продукції та інтеграцією України у міжнародний економічний простір, що в свою чергу зумовлює необхідність формування інноваційно-інвестиційної моделі розвитку сільського господарства. Адже в сучасних умовах інноваційна діяльність є фундаментом стабільного й ефективного економічного зростання як окремо взятої галузі, так і країни загалом [1]. Нині необхідною умовою забезпечення ефективного розвитку вітчизняних аграрних підприємств є зміцнення їхнього інноваційно-інвестиційного потенціалу, що сприятиме технічному і технологічному переозброєнню галузі, виробництву якісної й конкурентоспроможної сільськогосподарської продукції, підвищенню ефективності управління інноваціями та інвестиціями в аграрній сфері і, як кінцевий результат, забезпеченню продовольчої безпеки країни [2].

Таким чином, формування інвестиційного потенціалу аграрних підприємств є нагальною науковою проблемою, вирішення якої забезпечить збалансований розвиток сільського господарства країни. Дослідження, осмислення, методичне обґрунтування і визначення сутності інвестиційного потенціалу сільськогосподарських підприємств потребує теоретико-

методичного вирішення низки принципових питань, спрямованих передусім на створення моделі підвищення ефективності формування та використання інвестиційного потенціалу підприємств галузі. Від обсягів, якості інвестицій та ефективності інвестиційного процесу значною мірою залежить доля вітчизняної економіки, зокрема й сільського господарства, яке потребує значних коштів на структурну перебудову і підвищення ефективності всіх форм господарювання.

Формування конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва вимагає відтворення виробничо-ресурсного потенціалу аграрних підприємств та домогосподарств на якісно новій ресурсозберігаючій основі. Інвестування матеріальних та нематеріальних ресурсів у процесі простого і розширеного відтворення виробничо-ресурсного потенціалу забезпечує економічну ефективність шляхом вдосконалення структури та взаємодії виробничих ресурсів, підвищення рівня їх використання при виробництві конкурентоспроможної продовольчої продукції. З цією метою процеси інвестування аграрних підприємств повинні носити безперервний циклічно замкнутий характер. У цьому зв'язку для досягнення високої ефективності відтворення їх виробничо-ресурсного потенціалу неприйнятним є зведення інвестиційних процесів до впровадження окремих заходів без збереження інвестиційного циклу. Адже вони повинні охоплювати всю систему виробничих ресурсів, забезпечувати підвищення ефективності їх використання в цілому.

Внутрішня інвестиційна діяльність аграрних підприємств забезпечується, переважно, їх власними прибутками та власними доходами. Велика частина дослідників-економістів, серед яких є Лупенко Ю.О., МесельВесеяк В.Я. та інші, розглядають витрати, які несе підприємство в процесі виробництва продукції, як інвестиції, що забезпечують накопичення та поглиблення знань та збільшення інноваційного потенціалу. Таким чином, актуальним стає наукове обґрунтування відповідних інноваційних напрямів відтворення виробничо-ресурсного потенціалу у зв'язку з раціональним використанням інвестицій [3].

Зауважимо, що вдосконалення техніки аграрного виробництва, яке не ґрунтується на принципових змінах технології, зумовлює додаткове ускладнення обладнання та зростання його вартості, що, в свою чергу, знижує економічну ефективність оновлення засобів праці. Саме впровадження нових технологій забезпечує удосконалення та оновлення виробничо-ресурсного потенціалу, а отже, його продуктивне відтворення.

Під оновленням технології виробництва розуміють процеси оновлення обладнання, використання нових предметів праці, інноваційні зміни технологічних та бізнес-процесів. Керуючись принципами ресурсозбереження, мобільності та гнучкості виробничо-ресурсного потенціалу аграрних підприємств, його відтворення необхідно здійснювати насамперед на основі системного підходу. Американські вчені Й.Пінніґс та А.Бьюї-Тандан розглядають інноваційну технологію в першу чергу як організаційне нововведення. Поряд з цим, впровадження нововведень повинне охоплювати організаційно-управлінський аспект виробничої діяльності, тим самим згладжуючи можливі протиріччя між технологічним рівнем виробництва та організацією управління на підприємстві, підвищуючи ступінь використання виробничо-ресурсного потенціалу.

Для ефективного розвитку нашої держави необхідним є формування дієвих механізмів активізації інноваційних процесів в підприємствах АПК орієнтованих на довготривалу перспективу та успіх, зокрема: сприяти формуванню належного правового середовища для розвитку інноваційної діяльності, підвищення мотивації до високопродуктивної і високоякісної діяльності шляхом внесення змін до податкового і митного законодавства; визначення обсягу і забезпечення достатнього фінансування інноваційних процесів [4].

Малим підприємствам необхідно передбачити пільгові кредити на технологічні нововведення та дотації для наукових досліджень або розробку нової технології при виготовленні продукції. Необхідно розробити систему

заходів з активізації інвестиційної діяльності комерційних банків, їх зацікавлення у довгостроковому кредитуванні [5].

Важливим фактором для активізації інноваційної діяльності в аграрному секторі економіки є також забезпечення високого рівня професійної підготовки спеціалістів та працівників АПК, поєднання науки з виробництвом.

Отже, реалізація заходів спрямованих на інноваційно-інвестиційна шлях розвитку може забезпечити високі та стабільні темпи економічного зростання держави, вирішення соціальних проблем, зміцнення національної економіки, забезпечення її конкурентоспроможності і підвищення експортного потенціалу.

Список використаних джерел

1. Зубець М., Тивончук С. Розвиток інноваційних процесів в агропромисловому виробництві : монографія. К. : Аграрна наука, 2004. 192 с.
2. Покотильська Н. В. Проблеми інноваційно-інвестиційної діяльності підприємств України в сучасних умовах. Збірник наукових праць Подільського державного аграрно-технічного університету. Вип. 22. Т. 2. Економічні науки. Кам'янець-Подільський: ПДАТУ. 2014. С. 176-180.
3. Покотильська Н. В., Заборовський В. П., Деренко О. М. Інвестиційний клімат регіону та його вплив на розвиток аграрного виробництва. Економіка та управління АПК. Біла Церква, 2010. Вип. 4(81). С. 106-109.
4. Покотильська Н. В. Науково-фінансове забезпечення та активізація інноваційної діяльності в Україні. Вісник Одеського національного університету. Економіка. Том 20. Випуск 5. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова. 2015. С. 67-71.
5. Покотильська Н. В. Проблеми інвестиційної діяльності в Хмельницькій області. Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки». Університет економіки і підприємництва. Хмельницький, 2011. Вип. 3 [6]. С. 96-100.